מוסדות יגל יעקב חולון

עלון מס' 645
פרשת וירא
יז' בחשון תשע"ט

ישא ברכה

יוצא ע"י אברכי הכולל שבמוסדות "יגל יעקב", חולון
בראשות מו"ר עט"ר הרה"ג **יוסף מוגרבי** שליט"א

שליחות של תוכי!

ב"ה בימינו תנועת התשובה הולכת וגודלת, וסמינרים רבים נערכים להשיב לב בנים תועים לנתיב מישרים ולדרכי חיים, כמדומה שהסמינר הראשון נערך ע"י אבי האומה אברהם אבינו ככתוב בפרשתינו: "ויטע אשל בבאר שבע ויקרא שם בשם ה' א-ל עולם"! ובגמרא סוטה (י:) למד מכאן ריש לקיש שאברהם אבינו הקריא לשמו של הקב"ה בפי כל עובר ושב, וכיצד עשה זאת? לאחר שאכלו ושתו בצל קורתו עמדו לברכו, אמר להם, וכי משלי אכלתם, והלא משל אלוקי עולם אכלתם, הודו ושבחו וברכו למי שאמר והיה העולם! מעשה מענין שסיפר מנכ"ל ערכים הרב יוסף וליס שליט"א, מגלה לנו כמה לא תמו רחמיו וידו פתוחה לקבל שבים. תוכי מדבר היה בביתו של הרב שיום אחד נס וברח מהכלוב, חלפו שנים ולא נודע מקום הימצאו. יום אחד התבקש הרב על ידי אחד מהמרצים לבקש מבעל בית שבביתו נערכו הרצאות להסביר לו שהתוכי המדבר שבביתו מפריע למהלך התקין של השיעור... הרב פנה לבעל הבית, ובמהלך השיחה התברר שהתוכי היה המחזיר בתשובה של אותה משפחה, התוכי נמצא תשוש וחולה ע"י שכנם שהביאוהו לביתם, הם טיפלו בתוכי והוא החל אט אט פותח פיו בחוכמה, שר "שלום עליכם מלאכי השרת..."., "שמע ישראל..." ועוד דברי תורה... המשפחה החלה לחשוב ולהתבייש שלתוכי המדבר יש ידיעות רוחניות נרחבות מהם והחלו לחקור אחרי השורשים ואט אט צמחו לאילנות מלבלבים... בירור קצר העלה שהתוכי זהו אותו תוכי שברח מביתו של הרב בשליחות שמיימית להחזיר בתשובה! אחים יקרים, אם תוכי זכה להחזיר בתשובה, מדוע שאנו לא נזכה בזכות הנפלאה, להאיר את חשכת הגלות ולהטעים את מתיקותה, יופיה והדרה של תורתינו הקדושה עמוק בליבם של שכנינו ומכרינו, נתפלל, נעשה וב"ה נצליח!

שיחת השבוע

רבים ניסו לעמוד על עומק ניסיון העקדה, ושאלו מה גדולתו. הלא רבבות יהודים מסרו נפשם ונפשות בני משפחותיהם, ילדיהם ועולליהם, על קידוש השם! על אחת כמה וכמה כאשר אברהם אבינו מצווה מפי הקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו, איך לא ישמע ולא יציית? ברם, לאור משלו של הגאון רבי אברהם חכם זצ"ל, רבה של כרמן שבפרס, יובן הניסיון באור יקרות: מעשה במלך שביסס את מלכותו בארצו, וממלכתו פרחה ושיגשגה. החליטו נתיניו להביע הוקרתם בהגשת כתר מלכות עשוי זהב טהור, משובץ אבנים טובות ומרגליות - עין לא ראתה כמותו! ראש השרים העלה את הרעיון, הלהיב את הלבבות וריכז את התרומות. רקעו את הכתר ושיבצו את האבנים, את היהלומים והספירים, האיזמרגדים ואבני האודם והנופך. ברם, את האבן המרכזית החליט השר להביא בעצמו. לשם כך מכר את ארמונו, המיר את כל רכושו בכסף מזומן, ועבר מסוחר לסוחר, סקר את מלאי האבנים הטובות וחיפש את האבן המושלמת. הגדולה ביותר, הזוהרת ביותר, הנקיה ביותר. וכל מה שראה לא הניח את דעתו. לא היה לכבוד המלך ולא הביע מלוא הכרת הטוב! קם ונדד לארצות אחרות, הפליג לאיים רחוקים, חיפש וביקש, יגע ומצא. היתה זו אבן ענקית, גדולה כביצה. זוהרת ומאירה, עין לא ראתה דוגמתה! שילם בעדה כל ממונו, ולא הצטער כלל. להיפך, שמח שמחה גדולה שעלה בידו להכיר למלך מקצת טובתו. שב לארצו ועלה לארמון המלך, ומצאו מסב בחברת שריו. הציג לפניהם את האבן, והכל התפעלו מיופיה. "אין זה יהלום", קבע המלך. "לא", אישר השר. "זו אינך. האבן היקרה ביותר בעולם!" התפעלו הכל, והמלך אמר: "היהלום קשה הוא מכל! אין לשברו אלא ביהלום אחר - מעניין לדעת האם גם האינך קשה כל כך!" מסר את האבן לשר שלימינו ואמר: "נסה נא לשוברה!" הביט השר במלך במבט חרד, והשיתוק אחז בו: איך יעז לנפץ את האבן היקרה כל כך, שעמל רב כל כך הושקע ברכישתה, ומיועדת היא להקבע בכתרו של המלך! קרא המלך שר אחרי שר, ואיש לא העז לנתוץ את האבן היקרה. קרא המלך לראש השרים שמכר כל רכושו להשגת האבן, ונדד למרחקים למוצאה: "נסה אתה", אמר. "ברצון, מלכי", ענה השר. "האוכל לקבל פטיש?". הפטיש הובא, והכל עצרו נשימתם. הפטיש הונף, נחת - ונבקע. והאבן נותרה שלמה, הכל נשמו לרווחה. "ידעת זאת מראש", אמרו בהקלה. "לא ולא", הצהיר ראש השרים. "אם כן, איך מלאך לבך להניף את הפטיש על האבן היקרה", שאלו. אמר להם: "שוטים שבעולם, וכי לשם מה, סבורים אתם, הקרבתי כל אשר לי, האם כדי להשיג אבן יקרה? לא ולא! הקרבתי הכל, לכבוד המלך! ומה הוא כבודו אם לא עשיית רצונו - גם כשהוא מצווה להכרית ולנתוץ!"... קם המלך מכס מלכותו, חיבקו והורה להכפיל רכושו, ומינהו משנה לו! וזו פרשת העקדה!...

(מעיין השבוע)

זמני כניסת ויציאת השבת

	ת"א	י-ם	חיפה	ב"ש
כניסת שבת	17:37	17:20	17:25	17:38
יציאת שבת	18:33	18:31	18:31	18:33
רבינו תם	19:08	19:11	19:06	19:09

הפטרת השבוע

"ואשה אחת מנשי בני הנביאים" (מלכים ב', ד")

מטעמים לשבת
חידושים לפרשת השבוע

"ואברהם ושרה זקנים באים בימים וחדל להיות לשרה אורח כנשים" (יח,יא)

ידועים דברי רבנו האר"י הקדוש זצ"ל, שקוצבים מהשמים לכל אדם ואדם את כמות הדיבורים שידבר, ולאחר שסיים את הכמות, נפטר מן העולם. ואמרו רבותינו בתלמוד (קידושין מט:): "עשרה קבים שיחה ירדו לעולם, תשעה נטלו נשים ואחד כל העולם כולו". והנה שרה אמנו זכתה להגיע לזיקנה ולאריכות ימים, ומשמע מכאן לא היתה מדברת הרבה ככל הנשים, אלא היתה ממעטת בדיבור ולכן זכתה להגיע לשיבה טובה. וזהו שאומר הכתוב: "ואברהם ושרה זקנים באים בימים" - אברהם ושרה זכו להגיע לזקנה, ואם תשאל איך זכתה שרה להגיע לזקנה, והרי נשים נטלו תשעה קבים? על זה המשיך הכתוב: "חדל להיות לשרה אורח נשים" - שרה לא היתה מדברת הרבה ככל הנשים, לכן זכתה לאריכות ימים...

(תורת הפרשה)

"ותכזוש שרה לאמור לא צחקתי" (יח,טו)

שאל "הכתב והקבלה": איך יתכן כזאת, שצדקנית כשרה תכחש? ברם, באמת הלא התפלאה שרה וצחקה בגלל "ואדוני זקן", שאמרה: "אחרי בלותי היתה עדנה" - אומנם באמת כבר נוכחתי לראות, כי מצידי לא תהיה עוד מניעה לילד, אולם "ואדוני זקן" - אברהם כבר הזקין מכדי להעמיד בן. וכאשר אחר כך שינה השם יתברך את דבריה, מפני דרכי שלום, שכאילו אמרה על עצמה: "ואני זקנתי" - הרי רשאית היתה להכחיש זאת, כיון שבאמת צחקה לא על זקנותה שלה, אלא על זקנותו של אברהם. אך בכל זאת היה בזה משום חטא, מאחר שאמרה סתם "לא צחקתי", באופן שאפשר לפרש זאת, כאילו לא צחקה כלל וכלל. מכאן יכולים אנו ללמוד, עד כמה חייבים אנשי מעלה להתרחק מהשקר, שאפילו כאשר הדברים עצמם אינם שקר, אלא שאפשר לפרשם באופן שאינו מתאים לגמרי אל האמת - הרי גם זה חטא הוא...

(מעינה של תורה)

"זעקת סדום ועמורה כי רבה" (יח,כ)

פירש הרב "צרור המור" זצ"ל: יש חטאים חמורים, עבירות נוראות אשר די באחת מהן לגזור מוות על האדם. ויש חטאים קלים, עבירות שאדם דש בעקביו, אבל כשהן מוכפלות, הרי הן כנימים דקים של חבל הנשזרים יחדיו עד להיותם כבל עבה וחזק. כמו שנאמר: "וכעבות העגלה, חטאה". וכלשון החסיד בחובות הלבבות "אין קטנה בעבירות עם ההתמדה, ולא גדולה בהן עם בקשת מחילה". בסדום, היו שני הסוגים גם יחד, ריבוי הן בכמות והן באיכות החטאים. וזה שנאמר "זעקת סדום ועמורה כי רבה", ריבוי בכמות, "וחטאם כי כבדה מאוד" - ריבוי באיכות!

(מעיין השבוע)

"אל תיראי, כי שמע אלוקים אל קול הנער באשר הוא שם" (כא,יז)

שאלו רבותינו, מדוע נידון ישמעאל "באשר הוא שם", ואילו בן סורר ומורה שגנב מהוריו, זלל וסבא, נידון למיתה על שם סופו עתיד הוא ללסטם ולהרוג כדי למלא תאוותו, אמרה תורה ימות זכאי ואל ימות חייב? רבינו אליהו מזרחי זצ"ל ענה, שהחילוק פשוט: בן סורר ומורה כבר התחיל במעשים רעים, אלא שעדין לא הגיעו לשיאם. לפיכך מענישים אותו בכל חומר הדין על שם סופו. אבל ישמעאל לא חטא כלל בענין הריגה בצמא, ואין להענישו משום העתיד. ובספר "בינה לעתים" פירש בזה מה שנאמר בדור הפלגה "וזה החילם לעשות", שמכיון שהחלו במעשה ניתן להענישם על שם סופם. וכבר העירו שלדבריהם, הרי מידה טובה מרובה ממידת פורענות, ומי שמתייצב על דרך טובה, ודאי נידון על שם סופו ופיסגת התעלותו!

(מעיין השבוע)

סיפור לשבת

הרבי **רבי שמעלקע מניקלשבורג** זצ"ל בא פעם לביקור בלובלין, ובהגיעו לשם באו לפניו ראשי הקהל והזמינוהו להשמיע שיעור בבית הכנסת הגדול, ולאחר שהרבי רבי שמעלקע ניאות לכך הנ"ל, הלכו הללו ופירסמו מודעות בחוצות העיר על הדרשה. כאשר נודע הדבר להגאון רבי עזריאל, המכונה "ראש הברזל", שהיה מתנגד גדול, רגז על כך ומיד קרא לגבאים ואמר להם: היתכן? איך אתם נותנים לחסיד לדבר בבית הכנסת של העיר? השיבו הגבאים: מה אנחנו כבר יכולים לעשות עתה? הלא כבר הזמנו אותו, ואם נבטל את ההזמנה - נגרום לו בושה, אלא מאי? הרב הוא הלא "ראש הברזל", יבוא גם הוא לבית הכנסת, ואם הרבי יאמר דבר הלכה - יפריך אותו... שמע רבי עזריאל והסכים לדבר. ביום המיועד התאסף כל הקהל בבית הכנסת והרבי רבי שמעלקע עלה על הבימה ודיבר בסוגיית יאוש שלא מדעת, במחלוקת שבין אביי ורבא, הוה יאוש או לא הוה יאוש, והוא שאל מאה ואחת קושיות, ובפשט אחד בסוגיא סילק את כל הקושיות. לאחר הדרשה ניגש רבי עזריאל לרבי רבי שמעלקע והזמין אותו להיכנס עימו לחדר. בהיכנסם, שאל אותו: הפלפול שהשמעתם - האם הוא שלכם, או שמא ראיתם אותו באיזה ספר? היסס הרבי רבי שמעלקע לרגע ולבסוף אמר: הלא אתם המרא דאתרא, אענה לכם. לכשראיתי כי באתם לבית הכנסת הבנתי שאתם רוצים להפריך אותי ולבזות אותי, ואז אמרתי לריבונו של עולם: שמעלקע עצמו ראוי שיבזוהו, אבל אבי הלא היה אדם גדול, וזקני היה אדם גדול, וכך חזרתי אחורה עד שישה דורות, ואמרתי: אם כן, כלום להם מגיעה בושה כזו שנכדם יסבול בזיונות? מיד שלחו לי משמים את אביי ורבא והם ביארו לי את מחלוקתם... השיב רבי עזריאל: אם כך, הלא אני צודק. ללמוד אינכם יכולים, אז אתם מביאים את אביי ורבא!... ורבי עזריאל יצא מן החדר בכעס. כלומר, הוא האמין לו שהביא את אביי ורבא, זה כן, אבל אם איננו למדן, אין הוא מחשיב אותו משום כך, והוא יצא ועזב אותו!... את הסיפור הזה סיפר לי רבי שמעלקע שליט"א, הידוע ומפורסם בלונדון, והוא אמר לי שהסיפור ידוע במשפחתו המיוחסת ליוצאי חלציו של הרבי רבי שמעלקע זצוק"ל, שגם הוא מנכדיו.

(שאל אביך ויגדך)

נא לשמור על קדושת הגליון | כל הזכויות שמורות למערכת העלון | העלון טעון גניזה

זכו- שכינה ביניהם

לאיזו צרה נקלענו

רבים הם האנשים שלאחר תקופת נישואין מסויימת טוענים שנפלו לצרה גדולה ולמקח טעות, ולא זה/זו הבן/בת זוג שהתכוונו. השוטים שבהם רצים לבית הדין הרבני להסדר גט, היותר חכמים "סוחבים" את החבילה עם מריבות והתפרצויות, אך החכמים רואים את הטוב שבשני, מטפחים אותו, מגדלים ומרוממים. ומה בקשר לצרות? הרי יש צרות גדולות יותר לאנשים וטוב שזו רק צרותינו! ישתבח שמו לעד! ואם בעלי אמונה הם, אף יוצאים בריקוד ובמחול, וה' הופך את הכל לטובה. ומסופר על הגאון רבי ישראל גוטמן זצ"ל רב העיר בקהילת יאסי שברומניה, שאחת הנשים הנכבדות הגיעה אל ביתו. פניה של האישה הפיקו מרירות, מרירות נשמעה גם בקולה כשצעקה: רבי! אינני מסוגלת לסבול עוד את הצרות שגורם לי בעלי, לא אצא מכאן עד אשר יבטיח לי הרבי כי יסדיר לי גט, כיון שרצוני להתגרש מבעלי. מוכן אני להסדיר את ענין הגט - השיב לה הרבי בלשון פיוס - אך זאת רק אם תמלאי את הוראותי. וכך עליך לעשות: במשך חודש ימים יהא עליך ללכת בכל ערב שבת לבתים השוכנים ברובע העוני שבעירנו, ולחלק לעניים המתגוררים שם לחם ובשר לכבוד שבת, ולאחר חודש - אסדר את הגט. האישה הסכימה ויצאה את בית הרב. משחלף חודש והאישה לא הופיעה בשנית אל הרב על מנת לדרוש את הגט, שלח רבי ישראל לקרוא לה, ואז שאל אותה מדוע לא באת מקץ חודש? השיבה האישה: בכל ערב שבת, כשעברתי בבתי העניים, ראיתי מה הן צרות אמיתיות, נוכחתי שיש אנשים שלהם צרות גדולות משלי, והחלטתי שמוטב כי לא אתגרש... ובליבה הוסיפה האישה: ורק בזכות חוכמתו של רבנו - ראיתי את פני הדברים והחלטתי את אשר החלטתי...

ואשרי הזוכים לראות את האור ולהתעלם מן החושך, חייהם בכפליים ונהנים הם בזה ובבא.

חנוך לנער

האמא קובעת

עיקר צביונו של הדור הבא מותנה בחינוך של הילדים, והאמהות הן הקובעות את צורת חיי המשפחה בכלל ובפרט. כי כל כשרות הבית, היסודות של טהרת המשפחה, היסודות של חינוך הילדים, הכל תלוי ביחסה של עקרת הבית ובחינוך שקיבלה. אם האישה חדורת חינוך דתי, הרי שגם גידולי הבית יהיו גידולי תפארת לעם ישראל בכל התנאים והנסיבות. אף הזקנים שברכו את בועז כאשר לקח לאישה את רות, אמרו לו: "יתן ה' לך את האישה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתיהן את בית ישראל, ויהי ביתך כבית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה", כי כל בנין הרוח של בית ישראל הוקם על ידי אמהות ישראל רחל ולאה ותמר. ואף גאולת ישראל באה בזכות בקשתה של רחל אימנו, כמו שנאמר: "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו", והקדוש ברוך הוא משיב לה: "כה אמר ה' מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה כי יש שכר לפעולתך נאום ה' ושבו מארץ אוייב ויש תקוה לאחריתך נאום ה' ושבו בנים לגבולם". חלקן של הנשים בבנין בית ישראל על יסודות הקדושה והטהרה הוא קובע ומכריע ביחס לכל דמות החיים וצביון הליכותיו. הנשים בונות והנשים הורסות. ידוע ממציאות היומיומית שכאשר האמא "מדרבנת" את הילדים בנועם אמריה ללמוד ולשנן, להתפלל או לברך, הדברים מתקבלים מיד. לא לחינם הכתוב קורא לתורה "תורת אמך", ולא לחינם חז"ל התפארו באמא כגון: אשרי יולדתו או "שמן וחמין שסכתני אימי בקטנותי עמדו לי בזקנותי". (חולין כד:).

אשריהן האמהות המוסרות נפשן בעבור תורת בניהם ששכרן מושלם בשמים, חיזקו ואימצו.

עשה לך רב

שו"ת ממו"ר הרה"ג
הרב יוסף מוגרבי שליט"א

E האם יש מקור לקישוט שולחן שבת בפרחים?

כן נראה ממה שכתוב במדרש רבה (ויקרא כג,ז) ובשיר השירים (ב,ו) ובכה"ח פלאג'י (לו,ב) שנוהגים לעטר שולחן שבת בשושנים ופרחים כדי להשלים מאה ברכות. ומנהג יפה שכל בעל יקנה לאשתו פרחים לכבוד שבת להרבות אהבה ואחווה, ולהכנס לשבת מתוך ששון ושמחה.

E ישנם בתי כנסיות שנוהגים לומר שישה מזמורי תהילים קודם "לכה דודי" וישנם שלא, מה מנהגנו?

המנהג ברוב קהילות הספרדים והחסידים לאומרם, שמכוונים כנגד ששת ימי החול, ואף שרוב חכמי ירושלים לא נהגו לאומרם מפני שלא נזכר ברבנו האר"י, אך בשאר מקומות נהגו.

E האם יש איסור לנגן בקדישים במנגינות עגבים?

טוב שלא ינגן במנגינות עגבים ושותי שכר, ואף שבשו"ת יחווה דעת (ב,ה) העלה להתיר, אף הוא העדיף מנגינות של שירי קודש.

E מי שנמצא לבד בקידוש האם ינהג לומר סברי מרנן או שידלג?

יש סוד גדול באמירת סברי מרנן, ולכן גם מי שמקדש לעצמו יאמר זאת וישיב לחיים מפני שעניינו גבוה מאוד.

E ראינו צדיקים שמאריכים באמירת "זכרון" בקידוש - מה עניינו?

סגולה נפלאה היא לזכרון.

E מרן העלה בשולחן ערוך שבסעודה ראשונה יבצע על הפת התחתונה, ועיננו רואות שלא נוהגים כן, מה עלינו לנהוג?

מנהג הספרדים לבצוע על העליונה בכל הסעודות כדעת האר"י הקדוש וכן הוא בבן איש חי (ש"ש וירא טו).

E מה יעשה אדם שתהיה אכילתו ניכרת לכבוד שבת?

טוב לומר בפה קודם אכילתו הריני אוכל לכבוד שבת קודש, כך תחול קדושת השבת על המאכלים ונשפעת הארה על נשמתו.

לעילוי נשמת שרה בת חבצי כא' בניסן תשע"ח ת.נ.צ.ב.ה

כדי לזכות ב- 5 דקות של תורה עם מו"ר עט"ר שליט"א ניתן לשלוח הודעה בואטסאפ "צרף" לפלאפון: 052-7629145
הבהרה: השימוש באינטרנט ודומיו מסוכן ואסור על פי ההלכה! אנו פונים רק למי שכבר מחזיק באישור והגנה מתאימה לפי ההלכה.

אל תיקרי הליכות אלא הלכות

E חייב כל אדם להשלים פרשיותיו עם הציבור, דהיינו שיקרא כל שבוע את פרשת השבוע שנים מקרא ואחד תרגום. והפוסקים נתנו רמז לדבר: "ואלה שמות" ראשי תיבות: וחייב אדם לקרוא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום. וכל המשלים פרשיותיו עם הציבור - מאריכין לו ימיו ושנותיו. ובעוונותינו הרבים ישנם שמזלזלים במצוה זאת, וראוי להעיר להם על כך.

E רבנו האר"י ז"ל הזהיר מאוד על קריאת התרגום על פי הקבלה, ולכן גם מי שאינו מבין כל כך שפת התרגום, עליו לקרוא הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום.

E אם למד הפרשה עם פירוש רש"י - הרי זה נחשב כמו תרגום, וירא שמים יקרא תרגום וגם פירוש רש"י. כי התרגום יש לו מעלה שניתן בסיני וגם הוא מפרש כל מילה ומילה, ופירוש רש"י יש לו מעלה שהוא מפרש את הענין על פי מדרשי חכמינו ז"ל יותר מהתרגום. וברור שאדם לא יכול להוציא עצמו מכלל "יראי שמים", ולכן ראוי לכל אדם ללמוד פירוש רש"י ויראה כמה תועלת תהיה לו מכך. וישים אל לבו שרש"י התענה תרי"ג תעניות כדי לפרש פירוש זה ויש בו רזין עילאין וסודות עמוקים, ובודאי שצריך לזכות ללמוד בפירושי רש"י הקדושים והטהורים.

E צריך לדקדק ולקרוא את ה"שנים מקרא" בנגינת הטעמים שלהם, אבל את התרגום יש להקפיד ולקרוא בלי טעמים, ואותם שקוראים את התרגום בטעמים אין למנהגם שורש ויסוד כלל, אלא אדרבה כל המוסיף גורע.

ומי שקרא שנים מקרא בלי נגינות הטעמים - יצא ידי חובה.

E יכול אדם להתחיל בקריאת שנים מקרא ואחד תרגום מיד אחרי תפילת מנחה בשבת, אחרי שקראו בציבור את הפרשה הראשונה של השבוע הבא, שמזמן זה נחשב כקורא עם הציבור. ומצוה מן המובחר לקרוא ביום שישי, מנהג חסידים ואנשי מעשה לקרוא ביום שישי בבוקר אחר תפילת שחרית מעוטפים בציצית ותפילין, ואם חל ראש חודש ביום שישי לא יחזור להניח תפילין, אלא יקרא אותה מעוטף בטלית בלבד.

E אם לא קרא ביום שישי - ישלים את הקריאה לפני סעודת שבת בבוקר, שכך ציוה רבי את בניו אל תאכלו לחם בשבת עד שתגמרו את כל הפרשה, ואם לא קרא לפני האכילה, יקרא לאחר האכילה עד תפילת המנחה, שאז מתחילים הציבור לקרוא פרשת שבת הבאה. ואם לא קרא עד אז, יקרא עד יום רביעי, ששלושת הימים הראשונים שייכים עדיין לשבת שעברה, ויש אומרים שבדיעבד יכול לקרוא עד שמיני עצרת שאז משלימים הציבור קריאת כל התורה.

E סדר הקריאה - יקרא כל פסוק פעמיים ואחריו תרגום, וכן כל פסוק ופסוק עד סוף הפרשה, ויש בזה טעם נכון על פי האמת. וכן היה נוהג רבנו האר"י ז"ל. וכל זה לפי הקבלה, אבל מי שקשה לו לקרוא כסדר הזה, יקרא כל פרשה (פתוחה או סתומה) שתי פעמים מקרא ואחד תרגום, כיון שלפי הפוסקים הפשטנים רשאי הוא אף לכתחילה לקרוא כל פרשה שתי פעמים מקרא ואחד כך תרגום.

E לא יקרא התרגום תחילה ואחר כך מקרא, אלא יקרא שנים מקרא ואחר כך תרגום. וכן לא יקרא אחד מקרא ואחר כך תרגום ואחר כך מקרא. ובדיעבד אף אם קרא את התרגום באמצע דהיינו שקרא מקרא תרגום מקרא - יצא ידי חובה.

E לאחר סיום הפרשה שנים מקרא ואחד תרגום, יקרא את הפסוק האחרון שתי פעמים מקרא בלבד בלי תרגום (בנוסף למה שקרא כבר שתי פעמים מקרא) כדי לסיים מקרא. ואחר כך יקרא את ההפטרה של אותה הפרשה, ואף אם חל ראש חודש בשבת, או שקלים וזכור ופרה והחודש, צריך לומר את ההפטרה של פרשת השבוע.

E מי שיש לו ספר תורה בביתו אם הוא בקי בקריאת ספר תורה בניקוד ובטעמים - יקרא בספר תורה שיש בו קדושה יתירה, וזה עיקר מצות ספר תורה לקרוא בו. וכן היה נוהג האר"י ז"ל. ואם אינו בקי בספר תורה קריאה משובשת וחסרת טעם.

E דין של שנים מקרא ואחד תרגום אינו נוהג ביום טוב. שהרי כבר קרא את כל התורה מידי שבת בשבתו. והכלל הוא שבכל מקום שקוראים מה שכבר קראו בסדר הפרשיות - אין צורך לחזור ולקרוא, ולכן אין קוראים בשבת ראש חודש או שקלים וכו' אלא רק את פרשת השבוע.

E אסור להפסיק באמצע קריאת שנים מקרא ואחד תרגום לשום דבר, אלא יקרא הכל בפעם אחת במעמד אחד, ויש טעם נכון וכמוס בדבר זה, ורק אם הוא צמא למים הרבה, מותר להפסיק בתוך הפרשה לשתות בברכה תחילה וסוף. ועל פי הקבלה לא יפסיק באמצע הקריאה אפילו לדברי תורה.

E נשים פטורות מאמירת שנים מקרא ואחד תרגום, כיון ששנים מקרא ואחד תרגום הוא (לכמה פוסקים) בכלל לימוד תורה, ונשים פטורות מלימוד תורה.

E יש אומרים שחולה ומי שחש בעיניו, וכן סומא ומי שאינו יודע לקרוא - פטורים מאמירת שנים מקרא ואחד תרגום, ואינם צריכים לשמוע מאחר. אבל ראוי ונכון שישתדלו לשמוע מאחרים, או שישלים (החולה) את הקריאה כשיתרפא ממחלתו.

E מותר לאבל לקרוא שנים מקרא ואחד תרגום בשבת שבימי אבלו, אבל לא יקרא פירוש רש"י על הפרשה.

E מי שנאנס ולא קרא שנים מקרא ואחד תרגום של שבוע מסויים והגיע שבוע שני, ויש לפניו שתי פרשיות, יקדים לקרוא את של שבוע שעבר ואחר כך יקרא של שבוע שעומד בו, כדי שתהיה הקריאה כסדר.

(השבת והלכותיה)

אור החיים הקדוש

ראיית פני צדיק או מלאך - מביאה רפואה וברכה

וַיִּשָּׂא עֵינָיו וַיַּרְא וְהִנֵּה שְׁלֹשָׁה אֲנָשִׁים נִצָּבִים עָלָיו וַיַּרְא וַיָּרָץ לִקְרָאתָם מִפֶּתַח הָאֹהֶל וַיִּשְׁתַּחוּ אָרְצָה:

רבינו האור החיים הקדוש מחדש חידוש נפלא, שאברהם נרפא מחוליו באמצעות ראיית פני המלאך, וזה למרות שהמלאך עדיין היה רחוק ממנו, מכיון שהרפואה באה בדרך רוחנית וסגולית, לא נמנע ממנו הרפואה.

וזה לשון קודשו: 'אומרו 'וירא', מודיע הכתוב שבראייה שראה אותם נתרפא ממכאובו ועמד ורץ לקראתם, כי המלאך יראה מרחוק ואין הבדל לבחינת הרוחניות למנוע הרפואה, ותיכף ומיד עשה שליחותו רפאל וירפאהו, ולצד הרגשה זו וישתחו ארצה למשרתי עליון'.

ובפרשת ראה מפרש רבינו הקדוש את הפסוק 'ראה אנוכי נותן לפניכם היום ברכה', שאמר להם משה לישראל שיבחרו בטוב הרוחני וימאסו ברע הגשמי, כי הוא זכה גם לעולם הזה שהרי היה עשיר ומלך, וגם לעולם הבא שעלה לשמים, והוא אומר להם שעדיף לבחור בעולם הבא הרוחני.

וזה שאמר להם משה 'ראה אנוכי' שיביטו ויתבוננו כי משה הוא זה שנותן לפניהם את הבחירה בין הברכה והקללה, ועל ידי זה יטו את אוזנם לתוכחתו ויסכימו לבחור בצד הברכה והטוב, וכמו שמשה רבנו הכיר את ב' העולמות והעדיף לבחור בחיים העליונים.

וזה לשון קודשו: 'ולזה אמר מושיע ורב האיש משה: 'ראה אנוכי', פירוש, אלי תראו ותצדיקו ותשכילו להצדיק הדברים'. כלומר, שהפסוק 'ראה אנוכי' רומז שעצם ההבטה בפניו של משה תביא להם לבחור בדרך הברכה וישועה.

[אור החיים פרשת וירא יח פסוק ב, פרשת ראה פרק יא פסוק כו]

לעילוי נשמת
שמואל בביוף
בן בלור
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
חן ברכה
בת לאה
ת.נ.צ.ב.ה

לעילוי נשמת
שמעיה כוסיוף
בן יעל
ת.נ.צ.ב.ה

להצלחת
כל התורמים והמסייעים
לעלון בליל שבת
מבית הכנסת
זכור לאברהם
חולון

להקדשות לתרומות ולכל עניני העלון אפשר לפנות לטלפון 052-7647449
ניתן לתרום להוצאות העלון ולפעילות המוסדות גם דרך "נדרים פלוס" מכל רחבי הארץ
למעוניינים שהעלון ישלח בדוא"ל, נא להשאיר הודעה: yeasa.beracha@gmail.com
כתובתינו: מפרץ שלמה 100 חולון | טלפון: 03-5591756 | פקס: 03-5584485